

Homilie van de heilige Johannes Chrysostomus (+ 407)

Zolang we schapen blijven, zijn we overwinnaars;
al zouden we omgeven zijn door duizend wolven,
dan zouden we nog gered worden en de overwinning behalen.
Maar als we wolven worden,
dan worden we overheerst omdat de Herder ons niet zal helpen. Want Hij is niet de herder
van de wolven, maar van de schapen. Als ge een wolf zijt, verwijdt Hij zich en
zal Hij weggaan omdat ge Hem niet toestaat zijn macht te tonen.
In deze passage van het evangelie zegt de Heer in zekere zin tot zijn leerlingen:
'Weest niet geschokt dat Ik u onder de wolven stuur,
dat Ik u beveel te gelijken op schapen en op duiven.
Want Ik zou tegenovergesteld hebben kunnen handelen,
en u aan geen enkel gevaar hebben kunnen blootstellen,
niet van u schapen maken die veel zwakker zijn dan wolven
en u geduchter dan leeuwen kunnen maken.
Maar het was passend dat Ik deed wat Ik heb gedaan.
Dat geeft u meer glorie en dat verkondigt meer mijn macht.
Hij zei het tot de heilige Paulus: 'Je hebt genoeg aan mijn genade. Mijn kracht wordt
volkomen in zwakheid' (2 Kor. 12,9) Wanneer Hij dus zegt: 'Ik zend u als schapen',
geeft Hij hun te verstaan: 'verlies de moed niet. Ik weet, Ik weet heel goed dat jullie in
staat zullen zijn al jullie vijanden te weerstaan'.

Vervolgens voegt Hij eraan toe, opdat zij uit zichzelf handelen -
en het niet lijkt alsof hun alles om niet is gegeven en
men niet gaat menen dat zij gekroond worden, terwijl zij niets hebben gedaan- Hij zegt:
'Wees omzichtig als slangen en argeloos als duiven'.
Maar, zullen ze zeggen, wat kan omzichtigheid ons helpen te midden van dergelijke
gevaaren? Hoe kunnen wij omzichtig zijn als we heen en weer geslingerd worden door die
stormen? Zelfs al is een schaap heel omzichtig, wat kan het doen te midden van wolven en
zoveel wolven? Hoe argeloos de duif ook is, waartoe dient de argeloosheid haar als zij
wordt aangevallen door zoveel haviken?
Bij die dieren dienen argeloosheid en omzichtigheid nergens toe,
maar in uw geval hebben ze een hoge waarde.

Laten we toch nagaan welke omzichtigheid hier wordt bedoeld.
Die van een slang, zegt de Heer. De slang laat alles in de steek, zelfs al moet zijn lichaam
worden afgehakt; hij is er niet erg aan gehecht als hij maar zijn hoofd behoudt.
Hetzelfde geldt voor u: laat alles in de steek behalve het geloof.
Want het geloof is uw hoofd en de wortel: als ge dat bewaart en alles verliest,
dan zult ge alles terugwinnen op een volmaaktere manier. Daarom schrijft de Heer ook
niet alleen de eenvoud voor en de argeloosheid, noch alleen de omzichtigheid;
Hij heeft beide verenigd opdat het deugden worden.
We moeten omzichtig zijn als slangen om dodelijke wonden te vermijden,
en argeloos als duiven om hen die ons onrechtvaardig behandelen niet met gelijke munt te
betalen en om ons niet te wreken op hen die plannen tegen ons beramen.
Anders zal de omzichtigheid tot niets dienen.
Beeldt u niet in dat deze geboden onuitvoerbaar zijn.
De Heer kent beter dan wie ook de aard der dingen. Hij weet dat het niet door geweld is
dat men geweld overwint, maar door zachtmoedigheid.

Johannes Chrysostomus, Homilie over het Mattheüsevangelie, 33,1-2; PG 57, 389-390